

Neovisna pravosudna komisija predlaže reformu sudske uprave

Izvješće o sudskoj upravi u Bosni i Hercegovini, koju je pokrenula Neovisna pravosudna komisija (IJC), utvrdilo je da su sudovi nedovoljno financirani, dezorijentirani i da sudstvo ne koristi radno vrijeme sudaca na djelotvoran način. Direktor IJC-a, Rakel Surlien, poslala je prošlog tjedna sudovima i ministarstvima pravde na svim razinama u cijeloj Bosni i Hercegovini izvješće pod nazivom "Blagovremeno vršenje sudske funkcije". U Izvješću se daju preporuke u svezi s reformama o unutarnjem funkcioniranju sudova.

Na čelu projektnog tima sastavljenog od pet međunarodnih i domaćih stručnjaka bila je sutkinja Anne Austbo, predsjednik jednog od najvećih prvostupanijskih sudova u Norveškoj. Od siječnja ove godine, ovaj tim je obavio izuzetno veliki broj razgovora s dužnosnicima sudova i ministarstava pravde i ispitao predmete u pet ciljnih sudova u oba BiH entiteta; Okružnom sudu Srpsko Sarajevo, Osnovnom sudu u Banja Luci, Kantonalnom sudu u Zenici i Općinskim sudovima u Konjicu i Ljubuškom.

U Izvješću je zaključeno da sudovi daju isuviše važnosti unutarnjim pravilima i postupcima, a premalo osiguravaju kvalitetne usluge građanima i pravodobnom rješavanju predmeta. Statističko izvještavanje u sudstvu zahtijeva ozbiljnu reviziju kako bi se naglasak više stavio na rješavanje neriješenih predmeta.

"Predmeti se gomilaju na radnim stolovima sudaca", kaže sutkinja Anne Austbo predlažući da se suci educiraju u oblasti efikasnog postupanja po predmetima. "Sudovi bi trebali imati kvalitetne administratore koje bi suci mogli zadužiti da rješavaju rutinske zadaće, a suci bi trebali bolje iskoristiti svoje radno vrijeme tako da rad na predmetima stalno napreduje. Također bi trebali više voditi računa o rješavanju problema kašnjenja u vođenju postupaka, te slobodno prosuđivati kako bi se kašnjenja smanjila", kaže Anne Austbo.

U izvješću se također navodi da je ustanovljeno da je administrativna struktura sudova u Federaciji, zasnovana na razini kantona, krajnje nedjelotvorna, te se zahtijeva sveukupno bolje financiranje sudova, s više slobode odlučivanja sudova o upotrebi sredstava. Pored toga, u izvješću se sugerira da su sudovi i dužnosnici ministarstava u stanju riješiti mnoge operativne probleme i pozivaju se da procijene i rade na rješavanju problema neefikasnosti u svojim sudovima. Mnoga poboljšanja mogla bi se odmah ostvariti.

"Utvdili smo da postoji velika mogućnost da se poboljša učinkovitost rada sudova", kaže sutkinja Austbo. "Naše preporuke, ako se po njima bude postupalo, zajedno sa skorim izmjenama procesnih zakona, trebale bi imati veliki utjecaj na poboljšanje pravodobnog vršenja sudske funkcije u Bosni i Hercegovini."

Ovaj projekat je financirala norveška vlada i dio je strategije međunarodne zajednice da se poboljša kvalitet i učinkovitost pravosuđa. Ovaj se izvješće može pronaći na internet adresi:

<https://www.ohr.int/ijc/pdf/court-admin-report-bos.pdf>